

De harde vaststelling van de MAHA-studie is daar: 2/3 van de Belgische ziekenhuizen staan in het rood.

De sector vraagt actie aan de ministers van de actuele en toekomstige regeringen !

Brussel, 8 november 2024: **De MAHA-studie van Belfius heeft, zoals elk jaar, haar cijfers bekendgemaakt: 63% van de Belgische ziekenhuizen staan in het rood. Geconfronteerd met een crisis die alle ziekenhuizen van het land treft, worden ook de Brusselse instellingen zwaar getroffen, waarbij 75% van de Brusselse ziekenhuizen een tekort heeft en een totaal verlies van 86 miljoen euro in 2023, dit volgens nieuwe gegevens van GIBIS. Deze cijfers zijn alarmerend en toch verbazen ze niet langer. De ziekenhuissector staat meer dan ooit op een kruispunt in het licht van een aanhoudende crisis. De sector heeft duidelijke beslissingen nodig! De sector heeft politieke actie en moed nodig!**

Een aanhoudende crisis

De financiële situatie van de Belgische ziekenhuizen verbetert niet. De situatie in 2023 is vergelijkbaar met die in 2022, een jaar dat al werd gekenmerkt door grote moeilijkheden voor de Belgische ziekenhuizen (resultaten van de MAHA-studie 2023). Deze situatie kan niet langer uitsluitend worden toegeschreven aan conjuncturele factoren, zoals de stijgende energieprijzen. Het gaat om een crisis met diepere, structurele oorzaken die bekend zijn. De economische context (inflatie, stijging van de energiekosten), het structurele en jaarlijks toenemende onderfinanciering, het tekort aan zorgpersoneel, de last van (nieuwe,) niet-gefinancierde wettelijke verplichtingen (naleving van kostbare normen, zoals de NIS-2-richtlijn inzake cyberbeveiliging) drukken zwaar op alle ziekenhuizen.

In Brussel worden deze moeilijkheden verergerd door specifieke elementen

- **De stijgende kosten voor de zorg aan sociaal kwetsbare patiënten:** In Brussel loopt 37,6% van de bevolking het risico op armoede of sociale uitsluiting, meer dan het dubbele van het nationale gemiddelde (18,6%). Deze context weerspiegelt zich in de Brusselse ziekenhuizen, die een groot deel van de sociaal kwetsbare patiënten opvangen. Deze zorg is vaak complexer en duurder, vereist intensievere sociale begeleiding en verhoogt het risico op onbetaalde facturen. Zo vinden we bijvoorbeeld 27% van de onbetaalde ziekenhuisfacturen in België terug in Brussel.
- **De statutaire pensioenen:** Dit financiële probleem, gerelateerd aan de pensioenen van statutaire ambtenaren, weegt zwaar op de openbare zorginstellingen in Brussel. In openbare instellingen moeten de pensioenen voor het statutair personeel worden gefinancierd door een steeds kleiner aantal werkzame statutairen. De openbare ziekenhuizen en de OCMW 's die hen beheren, zijn niet langer in staat de stijgende pensioenbijdragen te dragen. In 2024 wordt de budgettaire nood voor de openbare ziekenhuizen in België geschat op 203 miljoen euro, waarvan 32,5 miljoen alleen al voor Brussel. Dit bedrag zal in de komende jaren alleen maar toenemen.

Een oproep tot actie en politieke moed

Om de sector een minimum aan veiligheid en voorspelbaarheid te bieden en om kwaliteitsvolle, toegankelijke en gelijkwaardige zorg voor iedereen te garanderen, roept GIBBIS de beleidsmakers op om duidelijke beslissingen te nemen over:

1. **Het budget 2025:** de recente politieke blokkade van het budget voor de gezondheidszorg in 2025 getuigt van een gebrek aan verantwoordelijkheid! GIBBIS vraagt om heel snel een duidelijk en voldoende budgettair kader vast te stellen om de continuïteit van de zorg en de terugbetaling van de patiënten te verzekeren.
2. **Een langetermijnvisie in een meerjarig budgettair kader:** GIBBIS vraagt om een langetermijnvisie en een voldoende groeipercentage voor de gezondheidszorg voor de komende legislatuur, zowel op federaal als op Brussels niveau. Het Planbureau schat dat een jaarlijkse groei van 3,3% noodzakelijk is om aan de huidige behoeften te voldoen met een constant beleid.

Bovendien, om de sector in staat te stellen zijn verantwoordelijkheid te nemen op het gebied van efficiëntie en verdere consolidatie, om zich aan te passen aan de huidige en toekomstige uitdagingen zoals de bevolkingsgroei en vergrijzing, de toename van chronische zorg, het personeelstekort en de medische en technologische evolutie, vraagt GIBBIS de autoriteiten om:

1. **Het verder-/doorzetten van de hervormingen van de ziekenhuisfinanciering** tijdens de volgende legislatuur om een vereenvoudigde en toereikende financiering van de kosten te garanderen die ten minste de vele door de autoriteiten opgelegde verplichtingen dekt.
2. **Een duidelijk overlegkader te creëren** om de zorg van morgen in nauwe samenwerking met de actoren op het terrein te kunnen **reorganiseren**. Het doel is om samenwerking tussen ziekenhuizen enerzijds en de eerstelijnszorg anderzijds te vergemakkelijken en zo een optimale zorg te garanderen, op het juiste moment en op de juiste plaats.
3. **De specifieke kenmerken van grote steden op federaal niveau te erkennen** en de impact daarvan op de Brusselse zorginstellingen en hun financiering in overweging te nemen. Op korte termijn vraagt GIBBIS om rekening te houden met de extra ziekenhuiskosten voor sociaal kwetsbare patiënten. Op lange termijn stelt GIBBIS voor om een verzekerbaarheidsstatus voor de meest kwetsbaren te introduceren en om in het nieuwe financieringssysteem een correctie in te bouwen afhankelijk van het sociale profiel van de patiënten die door elk ziekenhuis worden verzorgd.
4. **Een alomvattende oplossing te bieden voor de pensioenen van het statutaire personeel** op federaal niveau voor alle lokale overheden.
5. **Op Brussels niveau, de nodige middelen voorzien voor het onderhoud en de transformatie van de ziekenhuisinfrastructuur.**

“De Brusselse ziekenhuissector bevindt zich op een keerpunt. Gezien de toenemende budgettaire druk en de vele uitdagingen is het essentieel dat de beleidsmakers zich bewust worden van de urgentie van de situatie. Zonder investeringen en steun voor hervormingen wordt het steeds moeilijker om kwaliteitsvolle zorg te garanderen die voor iedereen toegankelijk is. GIBBIS en zijn leden staan klaar om samen te werken aan oplossingen die de toekomst van de Brusselse ziekenhuissector en zijn essentiële rol in het zorglandschap kunnen waarborgen,” legt Karel Van De Sompel, Algemeen Directeur van GIBBIS, uit.

Contact pers:

Ariane van de Werve – +32 486 17 33 26 – ariane.vandewerve@GIBBIS.be

GIBBIS (www.GIBBIS.be) is de pluralistische werkgeverskoepel van de openbare en private social profit gezondheidsinstellingen van Brussel. Ze vertegenwoordigt meer dan 70 instellingen (ziekenhuizen, psychiatrische instellingen en rustoorden), verspreid over meer dan 80 sites gelegen in de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.